

Sygn. akt VII U 243/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Jarosław Matuszczak

Protokolant: stażysta Magdalena Szczygiel

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z odwołań Z. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 30 listopada 2015 r. nr (...)

oraz z dnia 13 stycznia 2016 r. nr (...)

I. zmienia obydwie zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. S. (1) prawo do emerytury od dnia 14 października 2015 r.,

II. nie stwierdza odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

Sygn. akt VII U 243/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 listopada 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu Z. S. (1) prawa do emerytury z uwagi na fakt, że wnioskodawca nie spełnił wszystkich przesłanek niezbędnych do nabycia prawa do dochodzonego świadczenia – tj. nie udowodnił legitymowania się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Pozwany organ rentowy wskazał przy tym, że ubezpieczony legitymuje się 1 rokiem, 10 miesiącami i 13 dniami pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony, wskazując, że legitymuje się 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Do odwołania wnioskodawca załączył nową, nieprzedstawioną dotychczas organowi rentowemu dokumentację.

Kolejną decyzją, z dnia 13 stycznia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 30 listopada 2015 r. wskazując jednak, że ubezpieczony legitymuje się 7 latami, 7 miesiącami i 25 dniami stażu pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca zakwestionował trafność powyższej decyzji wnosząc od niej odwołanie.

W odpowiedzi na odwołania pozwany organ rentowy wniósł o ich oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonych decyzji.

Zarządzeniem z dnia 22 lutego 2016 r. Sąd połączył sprawy wynikłe na skutek wniesienia odwołania od obu decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do wspólnego rozpoznania oraz prowadzenia pod sygn. akt VII U 243/16.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. S. (1), urodzony w dniu (...), w dniu 30 września 2015 r. złożył w organie rentowym wniosek o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Odwołujący się nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, a w dniu 14 października 2015 r. ukończył wiek 60 lat.

W toku postępowania przed organem rentowym na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca bezspornie udowodnił 26 lat, 2 miesiące i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 1 rok, 10 miesięcy i 13 dni stażu pracy w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 30 listopada 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu Z. S. (1) prawa do emerytury z uwagi na fakt, że wnioskodawca nie spełnił wszystkich przesłanek niezbędnych do nabycia prawa do dochodzonego świadczenia – tj. nie udowodnił legitymowania się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Pozwany organ rentowy wskazał przy tym, że ubezpieczony legitymuje się 1 rokiem, 10 miesiącami i 13 dniami pracy w szczególnych warunkach.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach pozwany uwzględnił następujące okresy zatrudnienia skarżącego:

- od 01 września 1975 r. do 08 kwietnia 1977 r.

- od 09 kwietnia 1977 r. do 11 listopada 1977 r.

- od 12 listopada 1977 r. do 16 lutego 1978 r.

- od 17 lutego 1978 r. do 07 stycznia 1981 r.

- od 03 sierpnia 1981 r. do 14 czerwca 1996 r.

W związku z wywiedzeniem przez skarżącego odwołania od powyższej decyzji oraz przedłożeniem w związku z powyższym przez ubezpieczonego nowej dokumentacji pozwany organ rentowy po raz kolejny weryfikował staż pracy w szczególnych warunkach jakim legitymuje się wnioskodawca.

W wyniku powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił, że na dzień 01 stycznia 1999 r. odwołujący się wykazał 7 lat, 7 miesięcy i 25 dni pracy w szczególnych warunkach.

Kolejną, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 13 stycznia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 30 listopada 2015 r. wskazując, że ubezpieczony legitymuje się 7 latami, 7 miesiącami i 25 dniami stażu pracy w szczególnych warunkach.

Ostatecznie bezspornym stażem pracy w szczególnych warunkach były następujące okresy zatrudnienia: od 01 września 1975 r. do 08 kwietnia 1977 r., od 09 kwietnia 1977 r. do 11 listopada 1977 r., od 12 listopada 1977 r. do 16 lutego 1978 r., od 17 lutego 1978 r. do 07 stycznia 1981 r., od 03 sierpnia 1981 r. do 31 sierpnia 1983 r., od 27 marca 1996 r. do 14 czerwca 1996 r.

Pozwany nie zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach następujących okresów zatrudnienia skarżącego:

- od 06 września 1983 r. do 08 lipca 1985 r., od 14 sierpnia 1986 r. do 10 maja 1989 r. oraz od 11 lutego 1991 r. do 30 czerwca 1991 r. z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Produkcyjno (...) w S..
- od 02 marca 1992 r. do 31 października 1992 z. z tytułu zatrudnienia w zakładzie (...)
- od 03 marca 1993 r. do 30 listopada 1993 r. oraz od 10 maja 1994 r. do 09 listopada 1994 r. z tytułu zatrudnienia Firmie (...)
- od 15 lipca 1996 r. do 29 sierpnia 1997 r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usługowym (...)

Okoliczności bezsporne, nadto akta rentowe: wniosek ubezpieczonego – k. 1-4, karta przebiegu zatrudnienia – k. 31, decyzja pozwanego z dnia 30 listopada 2015 r. – k. 32, odwołanie ubezpieczonego wraz z dodatkowa dokumentacją – k. 33-45, decyzja pozwanego z dnia 13 stycznia 2016 r. – k. 46

W okresie od 17 lipca 1973 r. do 31 sierpnia 1975 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni (...) w B. zajmując kolejno następujące stanowiska: mechanika samochodowego, kierowcy.

Na terenie przedsiębiorstwa znajdował się warsztat z kanałami remontowymi. W zakładzie pracy znajdowało się wiele (...) albowiem w tamtym okresie transport wykonywany był w dużej mierze przy wykorzystaniu w/w pojazdów.

W początkowym okresie zatrudnienia tj. od 17 lipca 1973 r. do 30 kwietnia 1974 r. sierpnia wnioskodawca świadczył pracę w warsztacie zajmując się naprawą elementów podzespołów (...), przyczep oraz samochodów ciężarowych takich jak m. in. koła, resory, hamulce. Odwołujący zasadniczo naprawiał te elementy pojazdów do których dostęp był możliwy od strony podwozia w związku z powyższym przez znaczną część czasu pracy przebywał w kanałach remontowych. Praca w kanałach remontowych nie była jednak wykonywana przez niego stale. W razie potrzeby Z. S. (1) pomagał w wykonywaniu napraw także tym mechanikom, którzy dokonywali napraw pojazdów na hali. Z uwagi na powyższe odwołujący się nie przebywał w kanałach remontowych codziennie przez 8 godzin.

Z dniem 01 maja 1975 r. wnioskodawca objął stanowisko kierowcy i od tej pory stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy obsługiwał pojazd ciężarowy marki (...) o dopuszczalnym ciężarze całkowitym przekraczającym (...) tony. Do obowiązków skarżącego należało wówczas rozwożenie przy pomocy tego pojazdu różnego typu materiałów wykorzystywanych w budownictwie.

Od dnia 30 czerwca 1975 r. ubezpieczony otrzymywał dodatek za wykonywanie czynności spedycyjnych.

W przypadku awarii pojazdów, wnioskodawca nie zajmował się ich naprawą. Zdarzające się usterki co do zasady były naprawiane przez zatrudnionych w zakładzie pracy mechaników. Ubezpieczony jedynie sporadycznie uczestniczył w wykonywaniu napraw.

Dowód, akta sprawy: akta osobowe ubezpieczonego – k. 78 (koperta: zaświadczen z 30.12.1974 r. o zatrudnieniu jako kierowcy, odpis świadectwa pracy, przyznanie dodatku spedycyjnego z 30.06.1975 r., umowa o pracę z 01.01.1975 r., powierzenie obowiązków kierowcy z 30.04.1974 r., listy płac, zeznania świadka Z. L. – k. 81 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 00:10:30 – 00:18:47), zeznania świadka W. W. – k. 81-82 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 00:20:16 – 00:26:08), zeznania świadka J. O. - k. 82 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 00:28:03 –

00:33:31), zeznania ubezpieczonego – k. 89 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacje od 02:12:49 do 02:21:33)

W okresie od 01 września 1975 r. do 07 stycznia 1981 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni (...) ((...)) w G. z siedzibą w P., Oddział w S. zajmując kolejno następujące stanowiska: kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej (...) tony, monter samochodu w kanałach remontowych i ponownie kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej (...) tony.

Okoliczność bezsporna, nadto akta osobowe (...) k. 74 (koperta): świadectwo pracy w szczególnych warunkach z 12.03.2008 r. (brak nr karty)

W czasie zatrudnienia w Spółdzielni (...), w okresie od 03 stycznia 1978 r. do dnia 14 lutego 1978 r. wnioskodawca uczęszczał w kursie maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych o specjalności żurawie samojezdne. Uprawnienia posiadał od 14 lutego 1977 r.

Dowód, akta sprawy: akta osobowe (...) k. 74 (koperta): – odpis zaświadczenia o ukończeniu kursu – k. 16.

W okresie od 18 marca 1981 r. do 31 lipca 1981 r. wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) W. Oddział Towarowy w G. Ekspedycji Towarowej w S. zajmując stanowisko kierowcy – operatora dźwigu.

Wnioskodawca świadczył wówczas pracę w charakterze operatora żurawia samochodowego ZS 4 o nośności 4 ton. Za pomocą w/w sprzętu ubezpieczony zajmował się rozładunkiem wagonów np. płyt drogowych, stropowych, stal, metal oraz innego rodzaju elementów budowlanych.

Odwołujący się świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, jednakże w razie potrzeby –dokończenia rozładunku wagonów–świadczył pracę także w nadgodzinach.

Dowód, akta sprawy: świadectwo pracy z 23.06.2016 r. – k 91, zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – k. 92 – 93, zeznania świadka R. G. – k.87 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 01:43:46 – 01:48:50), zeznania świadka R. M.- k. 87 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 01:50:11 – 01:55:28)

W okresie od 06 września 1983 r. do 03 października 1985 r., od 14 sierpnia 1986 r. do 10 maja 1989 r. oraz od 11 lutego 1991 r. do 30 czerwca 1991 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie Produkcyjno (...) w S. zajmując stanowisko operatora sprzętu ciężkiego.

Na podstawie umowy o pracę z dnia 06 września 1983 r., pracodawca powierzył Z. S. (1) obowiązki operatora sprzętu ciężkiego – dźwigu samojezdnego marki S..

W umowie o pracę z dnia 14 sierpnia 1986 r. pracodawca powierzył skarżącemu stanowisko operatora sprzętu ciężkiego, przy czym w oświadczeniu z dnia 14 sierpnia 1986 r. wprost wskazał, że odwołujący się zajmuje stanowisko dźwigowego w dziale transportu.

Zawierając w dniu 11 lutego 1991 r. ze skarżącym trzecią umowę o pracę pracodawca powierzył mu obowiązki monter –mechanika maszyn i urządzeń rolniczych oraz maszynisty sprzętu ciężkiego. Wnioskodawca objął wówczas stanowisko ślusarza na wydziale instalacyjno- montażowym.

Niezależnie od nazwy stanowiska i okresu zatrudnienia w Zakładzie Produkcyjno (...) w S., w trakcie zatrudnienia we wskazanym powyżej przedsiębiorstwie wnioskodawca stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy faktycznie świadczył pracę jako operator dźwigu samojezdnego. Z. S. (1) od dnia 12 września 1980 r. posiadał prawo jazdy kat. A, B, C D oraz E. Zgodnie z tymi uprawnieniami odwołujący się obsługiwał dźwig samochodowy marki J. o nośności 10 ton,

L., S. oraz T.. Dodatkowo Od dnia 09 maja 1987 r. wnioskodawca posiadał uprawnienia legitymujące go do obsługi żurawi samojezdnych typu (...).

Przy pomocy tych pojazdów odwołujący się brał udział w budowach, podając dźwigiem ciężkie elementy stalowe montażystom. Ubezpieczony nie był kierowany przez pracodawcę do wykonywania innych rodzajowo czynności i świadczył prace wyłącznie w charakterze dźwigowego, bowiem przez cały czas musiał przebywać w szoferce operowanego dźwigu.

Wnioskodawca uczestniczył w budowach silosów, hal oraz wiat na terenie P., R., K. oraz w L. koło N..

Dowód:

- **akta osobowe z Zakładu Produkcyjno – (...) w S. (dołączone do akt sprawy): świadectwo pracy – k. 1, zgoda na zatrudnienie jako operatora dźwigu z 02.07.1982 r. – k. 3, prawo jazdy – k. 13, zaświadczenie lekarskie – k. 14, opinia z 25.08.1983 r. – k. 16, umowy o pracę z 06 i 20.09.1983 r. – k. 29 – 30, świadectwo pracy – k. 2 (II zatrudnienie - nowa numeracja), zaświadczenie dot. żurawii samojezdnych typ (...) k.6, zaświadczenie o uprawnieniach na żurawie samojezdne kołowe do 16 ton – k. 14, umowy o pracę z 17 i 28.08.1986 r. – k. 25 i 27, świadectwo pracy z 26.02.1992 r. – k. 2 (III zatrudnienie – nowa numeracja), przyznanie stawki osobistego zaszeregowania – k. 14, umowa o pracę z 11.02.1991 r. – k. 16, karta zwolnienia – k. 18,**

akta sprawy: zeznania świadka M. W. - k. 82-83 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 00:39:30 – 00:46:42), zeznania świadka A. S. – k. 83 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 00:52:34 – 00:58:11), zeznania świadka S. S. – k. 84 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 01:01:08 – 01:06:08), zeznania ubezpieczonego – k. 89 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacje od 02:12:49 do 02:21:33).

W okresie od 01 lipca 1991 r do 29 lutego 1992 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Usługowym (...) Sp. z o.o. w S. na stanowisku operatora sprzętu ciężkiego. Przedsiębiorstwo to powstało na skutek przekształcenia Zakładu Produkcyjno (...) w S.. Podczas zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie odwołujący się wykonywał analogicznie jak uprzednio prace – tj. świadczył pracę jako operator dźwigu samochodowego na budowach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawca świadczył wówczas pracę na wydziale transportu.

Dowód:

- **akta osobowe z Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowego (...) Sp. z o.o. w S. (dołączone do akt sprawy, brak numeracji kart): zgoda na przejście do pracy z 20.05.1991 r., umowa o pracę z 01.07.1991 r., świadectwo pracy.**
- **akta sprawy: zeznania świadka M. W. - k. 82-83 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 00:39:30 – 00:46:42), zeznania świadka A. S. – k. 83 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 00:52:34 – 00:58:11), zeznania świadka S. S. – k. 84 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 01:01:08 – 01:06:08).**

W okresie od 02 marca 1992 r. do 31 października 1992 z. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy przez A. B. prowadzącego działalność gospodarczą o nazwie (...) A. B..

Ubezpieczony stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się obsługą dźwigu kołowego marki L. za pomocą którego podawał elementy wykorzystywane przy montażu. Wnioskodawca przeprowadzał także bieżącą konserwację obsługiwanego pojazdu. W zależności od potrzeb skarżący świadczył prace przez 9 albo 10 godzin dziennie.

Zatrudnionym w tym zakładzie pracy był także J. S., który wykonywał dachy z blachy na placach budów. W związku z powyższym w/w świadek miał bezpośredni kontakt ze skarżącym na placach budowy, kiedy skarżący podawał dźwigiem świadkowi niezbędne elementy – tj. przęsła oraz legary.

Dowód, akta sprawy: zeznania świadka R. K. – k. 84-85 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 01:10:11 – 01:13:59), zeznania świadka J. S. – k. 85 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 01:15:42 – 01:18:38), akta rentowe tom II: świadectwo pracy – k. 16

W okresie od 03 marca 1993 r. do 30 listopada 1993 r. oraz od 10 maja 1994 r. do 09 listopada 1994 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w u B. G. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma (...) B. G. (1).

W trakcie zatrudnienia we wskazanym powyżej zakładzie pracy skarżący kierował pojazdami ciężarowymi marki J. z przyczepami o tonażu od 18- 20 t. Odwołujący się jeździł wówczas często w obsadzie dwuosobowej m. in. wspólnie z J. K.. Pracownicy obsługujący pojazd siedzieli razem w kabinie pojazdu i co 24 godziny zmieniali się za kierownicą, tak by jeździć bez przerwy.

Ubezpieczony wyruszał na trasy dalekobieżne Ł. – G. wożąc paczkowane towary. Po przyjeździe do celu do obowiązków skarżącego należało wyładowanie transportowanego towaru.

Wnioskodawca świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Pojazd nie był nawet gaszony, pauzy zdarzały się tylko wówczas, gdy rozpakowywano towar. Czas pracy odwołującego się nie był mierzony przy pomocy tachografów. Podczas zatrudnienia skarżący miał przerwy w świadczeniu pracy związane z korzystaniem przez wnioskodawcę ze świadczeń chorobowych.

Dowód:

- **akta rentowe tom III: świadectwo pracy – k. 16, 17, świadectwo pracy – k. 21**
- **akta sprawy: zeznania świadka J. K. – k. 85-86 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 01:26:40 – 01:33:32), zeznania świadka A. L. – k. 86 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 01:35:18 – 01:39:39).**

W okresie od 15 lipca 1996 r. do 29 sierpnia 1997 r. Z. S. (1) był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w prowadzonym przez F. G. (1) Przedsiębiorstwie Usługowym (...) zajmując stanowisko operatora dźwigu.

Skarżący stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się obsługą dźwigu L. –tj. dźwigu samojezdnego przy pomocy, którego skarżący zajmował się montażem konstrukcji stalowych, zbiorników na materiały oraz innych urządzeń. Ubezpieczony nie był kierowany przez pracodawcę do wykonywania innych rodzajowo czynności. Skarżący brał udział m.in. w budowie młyna (...) podając wysięgnikiem elementy konstrukcyjne za pomocą dźwigu na dach.

Dowód, vide:

- **akta sprawy: zeznania świadka F. G. (2)- k. 87 – 88 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 01:59:54 – 02:03:46), zeznania świadka J. T. – k. 88 (zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacja 02:51:31 – 02:10:07), zeznania ubezpieczonego – k. 89(zapis obrazu i dźwięku k. 90, adnotacje od 02:12:49 do 02:21:33).**
- **akta osobowe ubezpieczonego (dołączone do akt sprawy): umowy o pracę i świadectwo pracy.**
- **akta rentowe: umowa o prace – k. 18, 19.**

Sąd zważył co następuje:

I. Ocena dowodów:

Powyższy stan faktyczny w spornym zakresie sąd ustalił na podstawie dokumentów (uzyskanych głównie przez sąd z archiwów i byłych pracodawców) znajdujących się w aktach sprawy oraz w dołączonych do nich aktach osobowych skarżącego. Dokumentom prywatnym w postaci umów o pracę, angażom, świadectwom i zaświadczeniom oraz opiniom sąd dał wiarę w zakresie mającym znaczenie dla sprawy, tj. posiadania przez Z. S. (1) uprawnień do prowadzenia pojazdów ciężarowych o masie przekraczającej (...) tony oraz żurawi samojezdnych kołowych, okresów zatrudnienia, w których pracę na tych pojazdach wykonywał oraz faktu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy. W przypadku zatrudnienia w Spółdzielni (...) w B. dokumenty te miały istotne znaczenie, gdyż pozwoliły oddzielić zaliczony do szczególnego stażu pracy okres pracy jako kierowcy od okresu zatrudnienia jako mechanika, który zaliczony być nie mógł.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków: F. G. (2), J. T., R. M., R. G., J. K., A. L., J. S., R. K., Z. L., W. W. J. O., M. W., A. S., S. S. – albowiem wskazani powyżej świadkowie jako współpracownicy skarżącego ze spornych okresów zatrudnienia mieli bezpośrednią styczność ze skarżącym w trakcie świadczenia przez niego pracy, w związku z powyższym posiadali wiedzę w zakresie prac faktycznie wykonywanych przez wnioskodawcę. W trakcie zeznań w/w osoby w sposób precyzyjny, spójny oraz w pełni wiarygodny opisały czynności wykonywane przez skarżącego na poszczególnych etapach zatrudnienia, a ich twierdzenia co do zasady pokrywały się z informacjami wynikającymi z dokumentów zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy. Jasno przy tym stwierdzali, że Z. S. (1) w czasie gdy był kierowcą/operatorem sprzętu ciężkiego nigdy nie wykonywał innych prac niż kierowania pojazdami ciężarowymi albo dźwigami, pomijając sporadyczne czynności nie wpływające na jego czas pracy.

Wyjątkiem było określenie modelu pojazdu jakim kierował ubezpieczony przez świadków Z. L., W. W. J. O. W toku postępowania świadkowie opisujący charakter prac wykonywanych przez ubezpieczonego podczas zatrudnienia w Spółdzielni (...) w B. wskazywali jakoby w 1975 r. pracodawca powierzył odwołującemu się do obsługi samochód ciężarowy marki (...), podczas gdy z danych zawartych w aktach osobowych wynika, że był to S. (...) a powierzenie nastąpiło 01.05.1974 r. Mając na względzie długi okres czasu jaki upłynął od czasu świadczenia pracy przez świadków we w/w przedsiębiorstwie zrozumiałym jest, że mogą oni nie pamiętać w sposób precyzyjny wszystkich szczegółów dotyczących zatrudnienia ubezpieczonego, zwłaszcza, że wizualna różnica pomiędzy pojazdem marki S. (...), a S. (...) jest niewielka.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na także na zeznaniach samego ubezpieczonego, które co do zasady były wiarygodne. Wyjaśnić jednakże należy, że Sąd nie dał wiary ubezpieczonemu w zakresie w jakim ten wskazywał, że w trakcie zatrudnienia w Spółdzielni (...) zajmując stanowisko mechanika wykonywał przypisane mu czynności wyłącznie w kanałach remontowych. Z zeznań świadków opisujących przedmiotowy okres zatrudnienia wynika w sposób jednoznaczny, że skarżący świadczył prace także poza kanałami, na terenie hali, choć praca w kanałach remontowych dominowała.

II. Wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku:

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie wobec spełnienia przesłanek do nabycia wcześniejszej emerytury.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki na dzień 01 stycznia 1999 r. :

1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,

- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Należy także zaznaczyć, iż dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VIII (w transporcie i łączności) pod poz. 2 wymieniono prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej (...) tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i (...) samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów

Z kolei w dziale V (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) pod poz. 3. wskazano prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych.

Zauważyć w tym miejscu należy, że w okresie zatrudnienia ubezpieczonego nie istniała legalna definicja pojazdu specjalnego czy specjalistycznego, jednakże w § 70 ust. 1 rozporządzenia Ministra Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 01 października 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz.U. 1962 nr 61 poz. 295), określając największą dopuszczalną szybkość pojazdu samochodowego o konstrukcji specjalnej jako jeden z przykładów podano dźwig. Tym samym nie ma wątpliwości, że w okresie obowiązywania tego rozporządzenia dźwig samojezdny był pojazdem specjalnym.

Nadto, w budowlanych przepisach branżowych tj. zarządzeniu Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983 r. w wykazie A, w dziale V „w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” pod poz. 3 (prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych) w pkt 4 wskazano maszynistę żurawi samojezdnych kołowych i gąsienicowych.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

W postępowaniu przed sądem, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze przekraczającym 25 lat, nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnym, a w dniu 14 października 2015 r. ukończył wymagany prawem wiek 60 lat.

Wynik postępowania pozwalał na ustalenie, że na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony przepracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymagane 15 lat w szczególnych warunkach.

Zaoferowany w toku postępowania materiał dowodowy w postaci akt osobowych ubezpieczonego, dokumentacji znajdujące się w aktach rentowych i zeznających w sprawie świadków oraz samego ubezpieczonego potwierdził ponad wszelką wątpliwość, że w okresie od 01 maja 1974 r. do 31 sierpnia 1975 r. w trakcie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w B. odwołujący się stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy kierował (...) - 24 o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej (...) ton, przewożąc za jego pomocą różnego rodzaju materiały wykorzystywane w rolnictwie – tj. Wykonywał prace określoną pod poz. 2 działu VIII wykazu A stanowiącego załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia.

Powyższa okoliczność została przyznana wprost przez zeznających w sprawie świadków: Z. L., W. W. oraz J. O., którzy spólnie wyjaśnili, że w trakcie zatrudnienia w 1974 r. doszło do zmiany charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy.

Mając na uwadze fakt, że odwołujący się posiadał prawo jazdy na samochody ciężarowe niewątpliwie posiadał wszelkie niezbędne kwalifikacje legitymujące go do wykonywania pracy kierowcy powierzonego mu przez pracodawcę Stara - 24.

Powyższa okoliczność wynika także wprost z treści dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych ubezpieczonego obrazujących sporny okres zatrudnienia, gdzie wskazano, że pracodawca powierzył odwołującemu się do obsługi samochód marki S. – (...).

Podkreślić nadto należy, że w przypadku w którym obsługiwany przez skarżącego pojazd uległ awarii jego naprawą zajmowali się zatrudnieni przez zakład pracy mechanicy. Z uwagi na powyższe ubezpieczony wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd nie zaliczył jednak do stażu pracy w szczególnych warunkach całego okresu zatrudnienia we wskazanym powyżej przedsiębiorstwie.

Jak wynika bowiem z zeznań świadka W. W. w początkowym okresie zatrudnienia – tj. w okresie od 17 lipca 1973 r. do 30 kwietnia 1974 r. wnioskodawca zajmował stanowisko mechanika, a do obowiązków należało dokonywanie niezbędnych napraw, które odbywały się nie tylko od strony podwozia ale także od strony nadwozia. Mimo, że przez przeważającą większość czasu skarżący przebywał w kanałach remontowych to jednak nierzadko, pomagając innym kolegom świadczył pracę na hali – tj. poza kanałami. W. W. przyznał bowiem wprost, że odwołujący się wykonywał naprawy zarówno w kanałach jak i na hali. W związku z powyższym nie sposób przyjąć, że wnioskodawca świadczył pracę w kanałach remontowych stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy bowiem wykonywał także te prace, który nie wymagały zejścia do kanału.

Mając na uwadze fakt, że zgodnie z przepisami przywołanego powyżej rozporządzenia jedynie praca mechaników, wykonujących przypisane im prace stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych uznawana jest za prace w szczególnych warunkach – Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia w całości wnioskowanego przez odwołującego się okresu.

Również okres zatrudnienia ubezpieczonego od 18 marca 1981 r. do 31 lipca 1981 r. (...) W. Oddział Towarowy w G. Ekspedycji Towarowej w S. został zaliczony do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze fakt że zajmując stanowisko kierowcy – operatora dźwigu (żurawia samochodowego ZS 4 o nośności 4 ton) Z. S. (1) zajmował się rozładunkiem wagonów np. płyt drogowych, stropowych, stal, metal oraz innego rodzaju elementów budowlanych należało zakwalifikować wykonywana przez niego pracę jako tą określoną pod poz. 2 działu VIII wykazu A stanowiącego załącznik do przywołanego powyżej Rozporządzenia.

Należy przy tym wyjaśnić, że zajmując się wyładunkiem wagonów, skarżący świadczył pracę transportowe bowiem poruszał się po drogach publicznych (placach). Z uwagi na powyższe niewątpliwie wykonywał prace uregulowane w dziale VIII Rozporządzenia. Zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami dźwig był kwalifikowany jako pojazd specjalistyczny, jaki poruszał się po drogach – co uzasadnia uznanie, że wnioskodawca świadcząc prace na rzecz w/w przedsiębiorstwa stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace określoną pod poz. 2 działu VIII wykazu A stanowiącego załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia.

Wnioskodawca świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu pracy jednakże w razie potrzeby – dokończenia rozładunku wagonów–świadczył pracę także w nadgodzinach. Powyższe uzasadnia uznanie, że praca w szczególnych warunkach była przez niego wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zważywszy, że odwołujący się nie wykonywał innych rodzajowo prac należy uznać, że opisana powyżej praca była przez niego wykonywana stale.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd zaliczył do stażu pracy okresy od 06 września 1983 r. do 03 października 1985 r., od 14 sierpnia 1986 r. do 10 maja 1989 r. oraz od 11 lutego 1991 r. do 30 czerwca 1991 r. w trakcie którego podczas zatrudnienia odwołującego się w Zakładzie Produkcyjno (...) w S. wnioskodawca stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył pracę w charakterze operatora dźwigu – tj. wykonywał pracę określoną poz. pod. 3 działu V wykazu A stanowiącego załącznik co cytowanego powyżej Rozporządzenia.

Powyższa okoliczność wynika wprost z treści dokumentów znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego. W umowie o pracę z dnia wskazano bowiem wprost, że pracodawca powierza odwołującemu się obowiązki operatora sprzętu ciężkiego dźwigu marki S..

Fakt wykonywania przez odwołującego się w/w pracy został potwierdzony zeznaniami świadków, którzy zgodnie podkreślali, że odwołujący się uczestniczył w procesie budowy hal czy silosów, podając za pomocą dźwigu różnego rodzaju elementy potrzebne do budowy obiektów.

Podkreślić nadto należy, że skarżący posiadał uprawnienia do obsługi żurawi samojezdnych. W związku z powyższym posiadał wszelkie niezbędne kwalifikacje legitymujące go do wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Nadto jak wyjaśnili powołani w sprawie świadkowie, wnioskodawca nie był kierowany przez pracodawcę do wykonywania innych rodzajowo czynności, bowiem przez cały czas musiał być obecny w kabinie dźwigu. Z uwagi na powyższe należało uznać, że ubezpieczony świadczył pracę w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z kolei mając na względzie ilość prowadzonych przez przedsiębiorstwo prac oraz spójne zeznania świadków, którzy zgodnie wskazywali, że odwołujący się świadczył pracę wyłącznie jako operator dźwigu – należało uznać, że wnioskodawca świadczył pracę w szczególnych warunkach stale.

Sąd zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach także okres od 01 lipca 1991 r do 29 lutego 1992 r. z tytułu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Usługowym (...) Sp. z o.o., podczas którego ubezpieczony zajmując stanowisko operatora sprzętu ciężkiego świadczył prace określoną pod poz. 3 działu V wykazu A stanowiącego załącznik co cytowanego powyżej Rozporządzenia oraz w pkt 4 pod poz. 4 działu V stanowiącego załącznik do przepisów branżowych.

Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowym (...) Sp. z o. o. powstało na skutek przekształcenia Zakładu Produkcyjno (...) w S., a zatem okres świadczenia pracy we wskazanych powyżej zakładach pracy powinien być rozpatrywany łącznie – bowiem zmiana pracodawcy miała dla skarżącego wyłącznie charakter formalny. Odwołujący się, podobnie jak zeznający w sprawie świadczenie (M. W., A. S., S. S.) w dalszym ciągu wykonywał identyczną rodzajowo pracę tj. prace operatora dźwigu, który za pomocą w/w sprzętu podaje elementy wykorzystywane na placach budowy.

Zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach podlegał także okres od 02 marca 1992 r. do 31 października 1992 r. w którym podczas zatrudnienia u A. B. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) A. B. wnioskodawca, za pomocą dźwigu kołowego marki L. za pomocą którego podawał elementy wykorzystywane przy montażu na budowach – a zatem wykonywał pracę określoną pod poz. 3 działu V wykazy A stanowiącego załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia.

Wprawdzie do obowiązków wnioskodawcy należało także wykonywanie bieżącej konserwacji w/w pojazdu. Jednakże wykonywanie drobnych czynności związanych z utrzymaniem pojazdu w sprawności zasadniczo należy do zwykłych obowiązków zleczanych operatorom sprzętu- z uwagi na powyższe wskazywana okoliczność nie podważa uznania, że wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach stale.

Z kolei mając na uwadze fakt, że wnioskodawca wykonywa przypisane mu obowiązki przez 9 albo 10 godzin dziennie należało uznać, że świadczył pracę w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd uwzględnił także okres od 03 marca 1993 r. do 30 listopada 1993 r. , od 10 maja 1994 r. do 15 września 1994 r., od 18 września 1994 r. do 03 października 1994 r. oraz od 05 października 1994 r. do 12 października 1994 r. w trakcie którego odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Firmie (...) i kierował pojazdami ciężarowymi marki J. z przyczepami o tonażu od 18- 20 t. – tj. świadczył pracę określoną pod poz. 2 działu VIII wykazy A stanowiącego załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia.

Jak podkreślali świadkowie: J. K. oraz A. L. ubezpieczony wyruszał wówczas na trasy dalekobieżne Ł. – G. wożąc paczkowane towary. Po przyjeździe do celu do obowiązków skarżącego należało wyładowanie transportowanego towaru.

Mając jednakże na uwadze fakt, że obsługiwany przez skarżącego pojazd nie był w zasadzie w ogóle gaszony, a wnioskodawca nie kierował pojazdem jedynie przez krótkie chwile, kiedy rozpakowywano towar, należało uznać, że odwołujący się niewątpliwie świadczył pracę w szczególnych warunkach stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ponadto Sąd zaliczył także okres od 15 lipca 1996 r. do 17 marca 1997 r. podczas którego wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w prowadzonym przez F. G. (2) Przedsiębiorstwie Usługowym (...) zajmując stanowisko operatora dźwigu.

Ustalając wymiar czasu pracy w szczególnych warunkach Sąd nie uwzględnił okresów korzystania przez odwołującego się ze świadczeń związanych z chorobą.

Jak podkreślał bowiem świadek F. G. (2), ówczesny pracodawca wnioskodawcy - skarżący stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się obsługą dźwigu L. –tj. dźwigu samojezdnego przy pomocy którego skarżący zajmował się montażem konstrukcji stalowych, zbiorników na materiały oraz inne urządzenia. Powyższa okoliczność została poparta zeznaniami współpracownika ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia J. T..

Odwołujący się zasadniczo nie był kierowany przez pracodawcę do wykonywania innych rodzajowo czynności co świadczy o tym, że wykonywał prace w szczególnych warunkach stale.

Zaliczenie spornych okresów sprawia, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym przepisami prawa 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Dodatkowo zauważyć należy, że obecnie nie istnieje podstaw do wyłączenia z okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach okresów pobierania zasiłku chorobowego. Wprawdzie art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej, przewiduje, że przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jednakże zastosowanie wskazanej normy prawnej, wprowadzonej ustawą o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw, jest uzasadnione jedynie wobec tych osób, które przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed 1 lipca 2004 r., nie spełniły wszystkich warunków nabycia prawa do wcześniejszej emerytury wynikających z art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej. Ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 r.) wypełniły warunki stażu szczególnego oraz ogólnego, niezależnie od tego, kiedy osiągną wymagany wiek i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury. Przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art. 184 ustawy emerytalnej, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Dlatego też, wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 ustawy emerytalnej okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 wskazanej ustawy, obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 r. (por. z wielu: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 lutego 2016 r. III AUa 1601/15, LEX nr 2004573, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 09 października 2015 r. III AUa 716/15, LEX nr 1842227).

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 14 października 2015 r. (tj. od daty ukończenia przez wnioskodawcę wymaganego przepisami prawa wieku 60 lat) – o czym orzeczono w pkt I wyroku.

Ponadto w pkt II sentencji wyroku działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, że dopiero wynik przedmiotowego postępowania pozwolił na miarodajne ustalenie charakteru zatrudnienia ubezpieczonego w spornym okresie. Bez wątpienia w toku postępowania przed organem rentowym Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dysponował całokształtem dokumentacji, na której oparł się Sąd ustalając stan faktyczny sprawy jak również zeznaniami licznych świadków.